

„Извршена је анализа рукописа превода уџбеничког комплета Физика 8 (уџбеник и Збирка задатака са лабораторијским вежбама), Физика уџбеник за осми разред основне школе на румунском језику (Fizica pentru clasa a VIII-a a școlii elementare), аутора Јована Шетрајчића и Дарка Капора и Физика – Збирка задатака са лабораторијским вежбама за осми резред основне школе на румунском језику (Fizica - culegere de probleme cu lucrări de laborator pentru clasa a VIII-a a școlii elementare), аутора Бранислава Цветковића, Јована Шетрајчића и Милана Распоповића, издавач - Завод за уџбенике Београд.

Стручно мишљење о квалитету рукописа Уџбеника

Констатује се да је горе наведени уџбеник Физика уџбеник за осми разред основне школе, на румунском језику и писму, превод Уџбеника истих аутора, издатог на српском језику и ћириличком писму, издавача Завода за уџбенике, Београд, којег је Министарство просвете Републике Србије, одобрило за издавање и употребу Решењем број 650-02-00271/2020-07 од 26.11.2020. године.

Уџбеник обухвата седам тематских целина: Осцилаторно и таласно кретање, Светлосне појаве, Електрично поље, Електрична струја, Магнетно поље, Елементи атомске и нуклеарне физике и Физика и савремени свет. Уџбеник садржи и Речник нових речи и израза и Списак коришћене литературе

Анализиран је Стандард 4 – Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.

Показатељ 1 - Наставно средство поштује језичку и правописну норму језика на којем је написан – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири).

Издавачу се скреће пажња на следеће уочене грешке:

- изједанчити наслов из садржаја са насловом из уџбеника и то на страни: 10, 12, 13, 24, 29, 30, 38, 39, 51, 52, 53, 55, 72, 80, 81, 95, 96, 98, 114, 122, 124, 125,

- у насловима из садржаја исписати велико штампано слово Φ код наслова -15, 18, 83,
- у садржају превести наслов који је остао на српском језику и писму - Паралелна веза отпорника,
- у садржају код Indicele de refracție.....уместо 35 написати 34,
- на страни бр. 4 уместо capitotele написати capitole,
- на страни бр. 5 превести Магнетно поље,
- на страни бр. 11 у првом пасусу поставити размак између зареза и oscilează, а у другом пасусу у реч lungimea болдовати и слово л односно (**lungimea – lungimea**),
- на страни бр. 12 у задњем пасусу избрисати тачку иза potențială,
- на страни бр. 14 у трећем пасусу уместо **pariculelor** написати **particulelor**,
- на страни бр. 19 у одељку DE REȚINUT уместо **Numărulde** написати **Numărul de**,
- на страни бр. 25 у задњем пасусу болдовати речи **rază** и **fascicule de lumină**,
- на страни бр. 28 уместо eclips написати eclipsa,
- на страни бр. 31 превести текст који недостаје изнад слике и који почиње са Када сноп паралелних зрака.....,
- на страни бр. 34 превести пети пасус који почиње са Меру брзине светлости.....,
- на страни бр. 38 код слике уместо **3.31** написати **2.31**,
- на страни бр. 39 под а уместо **obiectul (A')** написати **obiectul (A)** а код слике 2.35 уместо **imaginiila** написати **imagineii la**,
- на страни бр. 41 болдовати речи **obiectiv și ocular**, изједначити u_{ok} и u_{oc} а код слике 2.37 превести ОБ и ОК,
- на страни бр. 42 у правоугаонику са леве стране уместо sateliții и cerești написати sateliții и cerești,
- на страни бр. 48 у тексту с леве стране испред великог слова поставити тачку,
- на страни бр. 49 у задњем пасусу правилно поделити реч astfel на слоге а у правоугаонику с десне стране уместо 3706 – 3790 написати 1706 – 1790,
- на страни бр. 51 уместо (Fig. .3b) написати (Fig. 3.3b),
- на страни бр. 53 код слике 3.5 уместо stâr написати stâlp а у задњем пасусу болдовати реч **omogen**,
- на страни бр. 54 у правоугаонику с леве стране уместо șică написати și că,
- на страни бр. 55 код поднаслова TENSIUNEA ELECTRICĂ у првом пасусу уместо potențială написати potențială а у задњем пасусу уместо învățată написати învățată,
- на страни бр. 57 код наслова поставити размак између речи,
- на страни бр. 59 недостаје слика 3.12 Громобран,
- на страни бр. 66 код наслова поставити размак између речи,

- на страни бр. 68 уместо Din casuza написати Din cauza,
- на страни бр. 71 болдовати реч paralel,
- на страни бр. 72 код слике 4.6. уместо idică написати indică,
- на страни бр. 75 у првом пасусу код формуле вишак I, болдовати **Legii lui Ohm**, а формулу $U=RI$ уписати изнад плавог правоугаоника,
- на страни бр. 79 уместо (1864 -1865) написати (1804 -1865),
- на страни бр. 80 код наслова поставити размак између речи, а у првом пасусу уместо E написати ϵ ,
- на страни бр. 82 правилно поделити реч astfel на слоге,
- на страни бр. 83 правилно поделити реч subliniat на слоге,
- на страни бр. 85 у првом пасусу изоставити задњу реченицу Rolul lor este..., уместо comptorul написати contorul а у задњем пасусу различита тачка топљења,
- на страни бр. 86 уместо unde este metalul se alungește mai puțin написати unde metalul se alungește mai puțin, а између tehnologie и despre није потребно поставити тачку,
- на страни бр. 90 код наслова поставити размак између речи, правилно поделити реч magnetul, magnetice и magnet на слоге и болдовати **câmpul magnetic**,
- на страни бр. 91 у првом пасусу различит угао,
- на страни бр. 92 болдовати **inducția magnetică**, код слике 5.4. уместо cîmp magnitic написати câmp magnetic,
- на страни бр. 94 у тексту с десне стране уместо convind că написати convins că,
- на страни бр. 96 у наслову поставити размак између речи,
- на страни бр. 98 превести текст који је остао на српском језику и писму (Михајло Пупин: Са пашњака.....),
- на страни бр. 100 уместо cu grijă pe pe flacăre уписати cu grijă pe flacăre,
- на страни бр. 102 уместо În jurulunii написати În jurul unui,
- на страни бр. 107 уместо este este compus написати este compus,
- на страни бр. 109 превести супертешки водоник, а иза (fig. 6.2) поставити тачку,
- на страни бр. 110 код слике 6.3. недостаје део текста Sursă... (није видљив у целисти), изједначити Marija - Marie,
- на страни бр. 112 уместо se- написати se, исправно написати фисију урана, код слике 6.4 уместо reacției написати reacției, а уместо U^{235} написати ^{235}U ,
- на страни бр. 113 у првом пасусу није потребно двапут навести de exemplu као и decurg у у задњем пасусу,
- на страни бр. 116 болдовати речи **bomba nucleară („atomică”)** и **reactoarele nucleare** а у задњем пасусу правилно поделити реч agricultură на слоге,

- на страни бр. 117 болдовати реч **senzoriale**, уместо aplicafrea написати aplicarea а уместо orgnul bolnav написати organul bolnav,
- на страни бр. 118 правилно поделити реч referitoare на слоге,
- на страни бр. 122 иза matematice није потребно поставити двапут тачку,
- на страни бр. 123 уместо DNK написати ADN, уместо RNK написати ARN, уместо Din acste написати Din aceste, и уместо principiile написати principiile,
- на страни бр. 124 уместо examinaarea написати examinarea, а уместо aplicăși написати aplică și,
- на страни бр. 125 уместо (HMP) написати (RMN), правилно поделити реч poate на слоге, и превести текст које је на српском језику и писму код слике 7.2.,
- на страни бр. 126 у реч locația уместо í написати i и исписати наслов у делу предвиђеном за наслов,
- на страни бр. 127 превести ЕКГ и ЕЕГ, уместо elecgrtrică написати electrică и уместо potential написати potențial,
- на страни бр. 128, 129, 131 правилно написати рендген, рендгенограм, рендгенодијагностике... уместо roendgen написати roentgen...,
- на страни бр. 129 уместо transvesale исписати transversale и правилно поделити реч reacția на слоге,
- на страни бр. 130, превести задњи пасусу испред наслова Гама-нож,
- на страни бр. 130, 131 уместо (HMP) написати (RMN),
- на страни бр. 131 уместо și a le distanța написати și distanța,
- на страни бр. 132 уместо DNK написати ADN, а уместо utilaje me dicinale написати utilaje medicinale,
- на страни бр. 133 правилно поделити реч „încearcă” на слоге, уместо elementeloe написати elementelor, а код слике 7.14 и 7.15 поставити одговарајући текст испод сваке слике,
- на страни бр. 134 у деветом реду другог пасуса иза anumită написати energie., у задњем пасусу уместо urmărind-se написати urmărindu-se и на крају реченице поставити тачку,
- на страни бр. 135 правилно поделити реч soarta на слоге, а уместо (Fig.17) написати (Fig. 7.17),
- на страни бр. 136 уместо descoperiea написати descoperirea и болдовати реч **supraconductibilitate**,
- на страни бр. 137 код појма **Focare (lentilă)** уместо razeîn написати raze în,
- на страни бр. 138 код појма Lungimea de undă уместо l написати λ,
- на страни бр. 139 код BIBLIOGRAFIA превести текст који је остао на ћириличком писму.

Показатељ 2 - Дужина и конструкција речи одговарају узрасту ученика – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Реченична конструкција је правилна и јасна, усаглашена са узрастом ученика, што доприноси да градиво буде разумљиво.

Показатељ 3 – Текст је језички и стилски уједначен – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Употребљен је научни стил, а у складу са градивом и стручна терминологија. Стил је прецизан, без фигуративности или неразумљивих елемената.

Показатељ 4 - Страни изрази се користе само када је то неопходно - задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Страни изрази су употребљени искључиво због специфичности градива. За њих су дата одговарајућа објашњења, формулисана једноставним речником.

Показатељ 5 – Језик којим је уџбеник написан доприноси лакшем разумевању градива – задовољен је у потпуности и оцењен је оценом 4 (четири). Кохерентност језика је на одговарајућем нивоу. Идеје су правилно повезане, што доприноси лакшем разумевању градива. Језик уџбеника је јасан, прецизан и доприноси олакшавању процеса учења.

На основу претходно изложеног, закључује се да је испуњен Стандард 4 - Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.

Извршена је анализа рукописа превода Физика 8, Збирка задатака са лабораторијским вежбама за осми разред основне школе, на румунском језику и писму (Fizica culegere de probleme cu lucrări de laborator pentru clasa a VIII-a a școlii elementare), аутора Бранислава Цветковића, Јована Шетрајчића и Милана Распоповића, издавач - Завод за уџбенике Београд.

Констатује се да је горе наведени рукопис превод Физика 8, Збирка задатака са лабораторијским вежбама за осми разред основне школе, на румунском језику и писму, превод рукописа истих аутора, издатог на српском језику и ћириличком писму, издавача Завода за уџбенике, Београд, којег је Министарство просвете Републике Србије, одобрило за издавање и употребу Решењем број 650-02-00271/2020-07 од 26.11.2020. године.

Садржај другог наставног средства - Збирке задатака са лабораторијским вежбама се ослања на садржај Уџбеника. Садржи упуство за решавање задатака, задатке, решења и лабораторијске вежбе.

Анализиран је стандард 4 – Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.

Показатељ 1 – наставно средство поштује језичку и правописну норму језика на којем је написан - задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири).

Издавачу се скреће пажња на следеће уочене грешке:

- изједанчити наслов из садржаја са насловом из уџбеника и то на страни: 91, 97 и 104,
- код слике користити белу боју фонта за писање ознака T, P, C, L, f, r,..... ,
- у целом уџбенику поставити размак иза тачке зарез,
- на страни бр. 15 код задатка број 11 уместо sub написати sau, код задатка број 15 уместо 34m написати 35m, код задатка број 21 уместо 16Hz написати 20Hz ,
- на страни бр. 18 у првом пасусу болдовати **instrumentelor optice**,
- на страни бр. 21 код решења уместо vericali написати verticali,
- на страни бр. 23 код првог решења уместо (fig. 5.4) написати (fig.2.4), различите формуле у уџбенику на румунском језику и писму и уџбенику на српском језику и писму,
- на страни бр. 24 у уџбенику на српском језику и писму недостаје 7 задатак,
- на страни бр. 32 уместо protoni:: написати protoni:, (изоставити двотачку),
- на страни бр. 33 различито решење код другог примера,
- на страни бр. 35 код слике 3.4. недостаје a), b), c),
- на страни бр. 36 под 30 уместо câmpurile electrice написати câmpurile electrice,
- на страни бр. 42 двапут исписано решење за I,
- на страни бр. 44 недостаје капацитет воде 4.200, а код **Date**: недостају ρ , c, t_0 , a t је различито,
- на страни бр. 49 код 46 задатка различита слика у уџбенику на румунском језику и писму и уџбенику на мађарском језику и писму,
- на страни бр. 50 51 задатак није у српском уџбенику а ни у решењу ни у српском ни у уџбенику на румунском језику и писму,
- на страни бр. 54 код 3 решења недостаје $42 \cdot 10^{-6}T$,
- на страни бр. 61 код 16 задатка уместо ${}^4\alpha$ написати ${}_2\alpha^4$,
- на страни бр. 64 под 6 уместо **hz** написати **Hz**,
- на страни бр. 65 под 10 уместо gravațională написати gravitațională,
- на страни бр. 66 под 28 поставити размак иза тачке зарез,
- на страни бр. 67 под 29 уместо n написати h,
- на страни бр. 69 код 16 и 18 различите формуле,
- на страни бр. 70 код 27 задатка различита формула за L,
- на страни бр. 71 болдовати текст из прве колоне,
- на страни бр. 72 под 43 у формули уместо u_{ok} написати u_{oc} ,
- на страни бр. 73 под 18 уместо q^3 написати q^2 ,

- на страни бр. 75 под 23 различите формуле у уџбенику на румунском језику и писму и уџбенику на српском језику и писму,
- на страни бр. 76 под 32 у формули уместо квадрата уписати једнако, а под 33 у подацима недостаје m , а у решењу различите формуле за A ,
- на страни бр. 77 под 7 уместо NA написати N_A ,
- на страни бр. 78 под 13 уместо $celuuilalt$ написати $celuilalt$, а под 14 код $Date$ уместо R_1 написати R_2 и уместо R_2 написати R_1 ,
- на страни бр. 80 под 38 код $Date$ уписати $t=6h$,
- на страни бр. 83 под 1 уместо $conducroc$ написати $conductor$,
- на страни бр. 84 под 12 недостаје превод задње реченице,
- на страни бр. 85 под 6 уместо $radioactivităii$ написати $radioactivități$,
- на страни бр. 90 превести текст под 6 који недостаје,
- на страни бр. 91 недостају формуле под 1, 2 и 3,
- на страни бр. 94 код напомене различите вредности у уџбенику на српском језику и писму и уџбенику на румунском језику и писму,
- на страни бр. 95 уместо (fig. 3.1) написати (fig. 4.1), у плавом правоугаонику на крају реченице поставити тачку,
- на страни бр. 96 уместо (fig. 3.2) написати (fig. 4.2),
- на страни бр. 99 уместо $\hat{I}nterupător$ K написати $\hat{I}nterupător$ P ,
- на страни бр. 102 написати симболе за: магнетни флукс , фреквенцију и специфични отпор,
- на страни бр. 103 у другој колони уместо $r[Vm]$ написати $\rho[\Omega m]$, а код симбола написати симбол за микро,

Показатељ 2 - Дужина и конструкција речи одговарају узрасту ученика – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Реченична конструкција је правилна и јасна, усаглашена са узрастом ученика, што доприноси да градиво буде разумљиво.

Показатељ 3 – Текст је језички и стилски уједначен – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Употребљен је научни стил, а у складу са градивом и стручна терминологија. Стил је прецизан, без фигуративности или неразумљивих елемената.

Показатељ 4 - Страни изрази се користе само када је то неопходно - задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Страни изрази су употребљени искључиво због специфичности градива. За њих су дата одговарајућа објашњења, формулисана једноставним речником.

Показатељ 5 – Језик којим је уџбеник написан доприноси лакшем разумевању градива – задовољен је у потпуности и оцењен је оценом 4 (четири). Кохерентност језика је на одговарајућем нивоу. Идеје су правилно повезане,

што доприноси лакшем разумевању градива. Језик уџбеника је јасан, прецизан и доприноси олакшавању процеса учења.

На основу претходно изложеног, закључује се да је испуњен Стандард 4 - Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.,,